

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.046/2025/7.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Cselédi Zsolt ügyvéd ügyintézője mellett az Oppenheim Ügyvédi Iroda (Cím5) által képviselt Felperes (Cím2) felperesnek, a dr. ifj. Balsai István ügyvéd ügyintézője mellett a Balsai Ügyvédi Iroda (1024 Budapest, Margit körút 15-17.) által képviselt Alperes (Cím1) alperessel szemben felmondás jogellenességének jogkövetkezménye iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 13.M.70.022/2025/26. számú ítélete ellen az alperes 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 204 354 (kétszáznégyezer-háromszázötvennégy) Ft másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 257 454 (kétszázötvenhétezer-négyszázötvennégy) Ft fellebbezési eljárási illeték marad az állam terhéen.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperest a Magyar Köztársaság Elnöke a (HATÁROZAT 1)ával bírónak nevezte ki a 2012. január 1. napjától 2014. december 31. napjáig terjedő határozott időtartamra, majd a (HATÁROZAT 2)ával 2015. január 1-től határozatlan időtartamra. A felperes beosztási helye 2012. január 1. és 2024. december 31. között a Miskolci Járásbíróság volt.

[2] Az alperes elnöke a felperest a Miskolci Járásbíróságról a Alperesre rendelte ki 2018. május 10. napjától kezdődően elsőfokú büntetőügyek intézésére, második alkalommal 2019. március 11. napjától, majd azt többször meghosszabbította: 2020. január 1. napjától 2020. december 31. napjáig, 2021. január 1. napjától 2021. december 31. napjáig, 2022. január 1. napjától 2022. december 31. napjáig, 2023. január 1. napjától 2023. december 31. napjáig, valamint 2024. január 1. napjától 2024. december 31. napjáig. A kirendeléshez és annak évenkénti meghosszabbításaihoz a felperes hozzájárult minden alkalommal.

[3] 2021. december 1. és 2024. december 31. napjai között a felperes az ítélkezési tevékenységét az alperesnél törvényszéki szinten folytatta, azonban nem kapott beosztási pótlékkülönbözetet, az illetményét az alperes az eredeti járásbírói beosztására figyelemmel folyósította a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 173. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján megállapított mértékű pótlékkal együtt.

[4] A felperes részére az Országos Bírói Tanács a (HATÁROZAT 3)tal 2023. július 15-ei hatállyal címzetes törvényszéki bíró címet adományozott.

[5] A felperes utóbb fenntartott keresetében a 2021. december 1. és 2024. december 31. közötti időszakra a törvényszéki beosztási pótlék és a járásbírói beosztási pótlék különbözete címén mindösszesen 3 218 176 Ft és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[6] Az alperes az ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását.

[7] Az elsőfokú bíróság a 26. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül írlmetény-különbözet címén 3 218 176 Ft-ot és ezen tökeösszegből 101 546 Ft után 2022. január 10-től, 1 359 984 Ft után 2023. augusztus 10-től, 1 076 654 Ft után 2024. február 10-től, továbbá 679 992 Ft után 2024. augusztus 10-től járó késedelmi kamatát, valamint 160 909 Ft és 43 445 Ft áfa perköltséget. Megállapította, hogy az állam terhén marad a meg nem fizetett 193 091 Ft illeték.

[8] Határozatának a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns indokolása szerint a felperes nem a kirendelést mint munkáltatói intézkedést, nem a kirendeléséről szóló határozatot, illetve a hozzájárulásával létrejött helyzetet sérelmezte, ezért a Bjt. 146. §-ának (2) bekezdésében meghatározott, az elévülési időnél rövidebb keresetindítási határidő nem volt irányadó a perben érvényesített követelés tekintetében. A szolgálati bíróság hatáskörébe nem utalt szolgálati (munkaügyi) jogvitában a felperes az írlmetény-különbözet íránti vagyoni igényét az elévülési időn belül jogszerűen előterjeszthette, ezért nem „enyészett el” az igényének érvényesíthetősége.

[9] Az elsőfokú bíróság elsödlegetesen azt vizsgálta, hogy az alperes a felperes részére a kirendelés idejére folyósított írlmeténnyel összefüggésben megtartotta-e (meg kellett-e tartania) az egyenlő bánásmód követelményét.

[10] Az EUSZ 2. cikke kimondja, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában.

[11] Az Alaptörvény XV. cikkének (2) bekezdése szerint Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek biztosítja bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.

[12] A Bjt. 222. §-ának (1) bekezdése folytán alkalmazandó Mt. 12. §-ának (1)-(3) bekezdései rögzítik, hogy a munkaviszonnyal [bírói szolgálati viszonnal], így különösen a munka díjazásával kapcsolatban meg kell tartani az egyenlő bánásmód követelményét. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával. Munkabérnek [írlmeténynek] minősül az (1) bekezdés alkalmazásában minden, a munkaviszony alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatás. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerőpiaci viszonyokat kell figyelembe venni.

[13] Az alperes az előzőek alapján alap nélkül és contra legem hivatkozott arra, hogy a Bjt. olyan speciális és kogens írlmetény-megállapítási rendszert alkalmaz, amely kizárná az Mt. 12. §-ában rögzített, a bíró írlmezési tevékenységével összefüggő díjazással kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelménye megtartásának szükségességét. Figyelemmel kell lenni az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló az 2003. évi CXXV. törvény (Ebkvt.) 2. §-ában foglalt azon előírásra is, hogy az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó, külön jogszabályokban meghatározott rendelkezéseket az Ebkvt. rendelkezéseivel összhangban kell alkalmazni, ami irányadó az Mt. felhívott szabályaira és ezáltal a Bjt. egészére – így az írlmetény elemeire – is.

[14] Az alperes tévesen hivatkozott a 4/2014. (I. 30.) AB határozatra. Ebben a döntésében ugyanis az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott ítéleteiben kiürésítette a Bjt. 118. §-ának (1) bekezdésében foglalt főszabályt, amikor

elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a Bjt. 118. §-ának (2) bekezdése alapján a felfüggesztés tényétől függetlenül az adott időszakra megilleti-e az indítványozót az illetménye. Kizárólag ezzel összefüggésben mondta ki azt az Alkotmánybíróság, hogy az Mt.-re utalással nem lehet mellőzni a Bjt. ezen speciális rendelkezését, az ezzel ellentétes jogértelmezésével pedig a Kúria a határozataiban korlátozta a bírói függetlenséget. A jelen perrel érintett tényállás azonban nem ez.

[15] Az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvét az egyenlő bánásmód követelményrendszerén belül lehet értelmezni [az egyenlő bánásmód követelményének megsértésével kapcsolatos munkaügyi perek egyes kérdéseiről szóló 4/2017. (XI. 28.) KMK vélemény 2. pontja].

[16] A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, a Tanács 2000. november 27-i 2000/78/EK irányelvének (a továbbiakban: Irányelv) 1. cikke szerint ennek az irányelvnek a célja a valláson, meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló, foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem általános kereteinek a meghatározása az egyenlő bánásmód elvének a tagállamokban történő megvalósítására tekintettel.

[17] Az Irányelv foglalkoztatás során alkalmazandó egyenlő bánásmód elvét rögzítő szabályait a magyar jogalkotó az Mt. és az Ebtv. rendelkezésével implementálta, ezért ezen szabályok az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 51. cikkének (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtásának minősülnek, a perben tehát részben (az életkorra mint védendő tulajdonságra történt hivatkozás, illetve valószínűsítés vonatkozásában) uniós jogot kellett alkalmaznia. Tekintettel arra, hogy az Mt. bérdiszkrimináció tilalmára vonatkozó rendelkezései az uniós jog alkalmazási körébe tartoznak, az Irányelvet hajtják végre, ezért az Alapjogi Charta által biztosított alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, az uniós jog alkalmazhatósága magában foglalja az Alapjogi Charta által biztosított alapvető jogok alkalmazhatóságát (lásd ebben az értelemben C-617/10. Åkerberg Fransson ítélet EU:C:2013:105, 21. pont).

[18] Az Alapjogi Charta közvetlen hatállyal rendelkező 21. cikkének (1) bekezdése pedig kimondja, hogy tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékonyság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.

[19] A valamennyi munkavállalót megillető egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő javadalmazáshoz való jog nemcsak az uniós antidiszkriminációs másodlagos jog különlegesen fontos szabálya, hanem a megkülönböztetés tilalmát kifejezetten rögzíti az Alapjogi Charta 21. cikkének (1) bekezdése is, amely az EUSZ 6. cikkének (1) bekezdése értelmében a Szerződésekkel megegyező jogi kötőerővel rendelkezik. Az Irányelv rendelkezéseit, különösen annak 3. cikkét, amely ezen alapvető jogot pontosítja, e jog fényében kell megítélni, és e rendelkezések nem értelmezhetők megszorítóan a munkavállalót az Irányelv alapján megillető jogok kárára.

[20] Az Irányelv rendelkezéseinek megfelelően a tagállamok tehát egyrészt kötelesek meghozni a szükséges intézkedéseket, ugyanakkor garantálniuk kell, hogy az egyenlő bánásmód elvének hatékony érvényesülése teljes mértékben biztosított legyen. A tagállamok által az Irányelv előírásai végrehajtásának biztosítása érdekében meghatározott részletes szabályok vagy tagállami gyakorlat semmiképpen nem lehetnek olyanok, amelyek megfoszthatják lényegüktől az Alapjogi Charta 21. cikkének (1) bekezdésében kimondott, valamint az Irányelv 3. cikke által biztosított jogokat.

[21] Az Ebktv. 8. §-ának o) és r) pontjai szerint közvetlen hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt életkora, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben levő személy vagy csoport részesül, részesült vagy részesülne. A felperes jogi érvelése a védendő tulajdonságok közül az életkorával és a kirendelése alatti határozott idejű foglalkoztatásával függött össze, ezért a valószínűsítési kötelezettsége [Ebktv. 19. §-ának (1) bekezdése] ezen két tulajdonságára vonatkozik.

[22] A Ebktv. 8. §-ának r) pontja szerinti védendő tulajdonság nem jelenik meg az uniós jogban. A felperesnek – a határozatlan idejű bírói szolgálati viszonyától függetlenül – a kirendelése idejére akként értelmezendő a foglalkoztatási jogviszonya, hogy az határozott időtartamra szólt (egy-egy évre), és ezzel összefüggésben részesült kedvezőtlenebb bánásmódban, mint a törvényszékre határozatlan időre beosztott bíró kollégái.

[23] Az Ebktv. a valószínűsítendő tények között nem említi kifejezetten az összehasonlítható helyzetben lévő személy/csoport megjelölését. Ugyanakkor a jelen perben releváns, a munka díjazásával kapcsolatos hátrány valószínűsítéséhez elengedhetetlen, hogy az igényt érvényesítő megjelölje azokat a személyeket, akikhez képest alacsonyabb illetményben részesült.

[24] Az Ebktv. 21. §-ának f) pontja rögzíti, hogy az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen a következő rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor: a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-ának (2) bekezdésében meghatározott munkabér megállapításában és biztosításában.

[25] Az egyenlő bánásmód megsértése esetén érvényesülő kimentéses bizonyítás alapján a munkáltatónak kell igazolnia, hogy hiányzik az okozati összefüggés a hátrány és a védett tulajdonság között. A foglalkoztatással összefüggő diszkriminációra történő hivatkozás esetén az Ebktv. 7. §-a (2) bekezdésének első mondatában foglalt eltérést biztosító rendelkezésre figyelemmel az Ebktv. 22. §-át kell a kimentés tekintetében alkalmazni. (Kúria Mfv.I.10.498/2018/5. számú ítélete, megjelent: EBH2019. M.26. és Kúria Mfv.I.10.525/2018/5. számú ítélete, megjelent: BH2020. 83.).

[26] Az Ebktv. 22. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az alkalmazáskor a munka vagy a munkakörülmények természete alapján indokolt, tényleges és meghatározó szakmai feltételre alapított, jogszerű célt követő és azzal arányos megkülönböztetés.

[27] Az alperes utóbb már nem vitatta sem a felperes védendő tulajdonságait, sem azt, hogy azok összefüggésben állnak a bírói szolgálati viszonyával, ahogy azt sem vitatta, hogy a felperes a törvényszéken dolgozó, oda beosztott bírókkal volt összehasonlítható helyzetben a perrel érintett időszakban a munkavégzése, az ítélkezési tevékenysége tekintetében. Eszerint tehát a felperes valószínűsítette védendő tulajdonságait, valamint azt a tényt, hogy hátrány érte.

[28] Az alperes a bérdiszkriminációval összefüggésben – a felperes előadását és az általa valószínűsített tényeket utóbb nem vitatva – az Ebktv. 19. §-a (2) bekezdésének b) pontára figyelemmel a kimentés körében arra hivatkozott kizárólag, hogy a felperes díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét a Bjt. kógens illetmény-megállapítási rendszere miatt nem volt köteles megtartani.

[29] A polgári perben – és így a munkajogi jogvitában is – kizárólag abban az esetben van szükség bizonyításra, amennyiben a felperes által állított joggal összefüggő tényeket az alperes vitássá teszi, azaz a tények állítását követő vitatás elmaradása esetén már nem is kerül sor bizonyítási eljárásra a polgári perrendtartás szabályai szerint a Pp. 266. §-ának (1) bekezdése figyelemmel. Ezért elsődlegesen abban a jogkérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperessel összehasonlítható helyzetben levő személyekként megjelölt és az alperes által sem vitatottan a felperessel egyenlő értékű munkát végző törvényszékre beosztott bírákhoz képest a kirendelés időszakában a beosztási pótlék eltérő összegben történt folyósításával az alperes megtartotta-e az egyenlő bánásmód és azon belül az egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazás alapelvei szintű követelményét, a kimentés körében megfelelően állította-e a jogszerű eltérő bánásmódot, illetve az egyenlő bánásmódot köteles volt-e megtartani a Bjt. speciális rendelkezéseire tekintettel.

[30] A Bjt. 26. §-ának (1) bekezdése értelmében a bírót első kinevezésekor az OBH elnöke, ezt követően a Kúriára a Kúria elnöke, az ítéltáblára az ítéltábla elnöke, a törvényszékre, valamint a járásbírószágra a törvényszék elnöke osztja be.

[31] A Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése lényegében az Alaptörvény 26. cikke (1) bekezdésének részbeni leképezéseként kimondja, hogy a bírót hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő, függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg.

[32] A Bjt. 173. §-ának (1) és (2) bekezdései szerint a járásbírószági bíró, a törvényszéki bíró, az ítéltábla bírása beosztási pótlékre jogosult. A beosztási pótlék összege a bírói illetményalap összegének a járásbírószági bírónál 20, a törvényszéki bírónál 40 százaléka.

[33] A Bjt. 31. §-ának (1) bekezdése szerint a bíró kirendelésére a törvényszék elnöke jogosult, ha arra a törvényszék és a járásbírószám között, továbbá ha a törvényszék területén működő járásbírószámok között kerül sor. Egyéb esetben a bíró kirendelésre az OBH elnöke jogosult. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése rögzíti, hogy a bírót a bíróságok közötti ügyteher egyenletes elosztásának biztosítása vagy szakmai fejlődésének elősegítése érdekében más szolgálati helyre lehet kirendelni.

[34] A kirendelt bírónak a kirendelés tartama alatt, a kirendelés helye szerinti bíróság nevében történő eljárása a rá kiosztott ügyben alappal nem kifogásolható, az a tisztességes eljárás követelményét nem sérti (lásd ebben az értelemben Kúria Pfv.V.22.590/2017/12. számú ítéletét, megjelent: BH2019. 302.).

[35] Mindebből, továbbá a Bjt. 26. §-ának (1) bekezdéséből, 31. §-ának (1) bekezdéséből és 173. §-ának (1) és (2) bekezdéseiből, valamint a szövegű értelmezés elvéből (BLUTMAN László: Bírói jogalkalmazás és szövegű értelmezés. Jogesetek Magyarázata, 2010/4, 94-104. o.), a normaszöveg általánosan elfogadott, azonosítható, szokásos értelméből nem következik az, hogy a felperes kirendelt járásbíróként a magasabb beosztással és ezáltal magasabb felelősséggel járó kizárólagos törvényszéki szinten történő ítélkezésének az idejére ne lenne jogosult a beosztási helye, a járásbírószági szint és a tényleges munkavégzési helye, a törvényszéki szint közötti beosztási pótlékkülönbözetre.

[36] Az a tény, hogy maga a Bjt. nem rendezi a kirendelés körében a pótlék-különbözetet – szemben a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény rendelkezéseivel –, még nem jelenti, nem jelentheti azt, hogy kizárt lenne a felperes részére a nagyobb szakmai felelősséggel járó és ténylegesen elvégzett ítélkezési tevékenységért a járásbírószági beosztási pótléket meghaladó arányos ellentételezés megfizetése. Az Alaptörvény 26. cikkének (1) bekezdése a bírák részére garantált, számukra jogot biztosító szakmai és személyi függetlenséget ír elő. A több összetevőből álló, független közjogi státust jelentő személyi függetlenség részét képező bírói javadalmazás – és ezáltal annak részelemei is – a Bjt. értelmében a méltányos díjazáson túl a

függetlenséget is hivatott biztosítani. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján azt állapította meg, hogy a bírókat megillető javadalmazás a bírói függetlenség részét, annak egyik elemét képezi {4/2014. (I. 30.) AB határozat Indokolás [40]–[51], valamint 22/2019. (VII. 5.) AB határozat Indokolás [60]–[61]}.

[37] Munkajogi értelemben a Bjt. szerinti kirendelés a bíró beosztásától eltérő, ideiglenes és határozott ideig tartó, adott esetben az eredeti ítélkezési tevékenységétől teljesen eltérő munkavégzésre történő kijelölés, a Bjt. fogalmát használva tulajdonképpen átmeneti jellegű beosztás. A felperes vonatkozásában munkáltatói jogkört gyakorló elnök a Bjt. 26. §-ának (1) bekezdése szerint jogosult a törvényszékre történő beosztásra, míg a Bjt. 31. §-ának (1) bekezdése alapján jogosult a járásbíróságról a törvényszékre történő kirendelésre. Ezen két szabály megfelelő és együttes értelmezése alapján pedig alappal vonható le az a következtetés, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló törvényszéki elnök a kirendelt járásbíró magával a kirendelés tényével lényegében ideiglenesen beosztja a törvényszékre.

[38] Ebből következően és arra is tekintettel, hogy a Bjt. 32. §-ának (2) bekezdése szerint a kirendelésnél a bíró méltányos érdekét figyelembe kell venni, a Bjt. 173. §-ában rögzített beosztási pótlékok sávos mértékét a kirendelt bíró esetén akként kell értelmezni, hogy a magasabb ítélkezési szintre történő kirendelés idejére a teljes mértékben a felsőbb bírósági szinthez tartozó feladatokat ellátó bíró az eredeti beosztására és a magasabb bírói beosztására irányadó pótlékok különbözetére jogosult a tényleges feladatellátás idejére. Kizárólag ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott erkölcsös és gazdaságos célnak, valamint a józan ész szempontjának.

[39] Az eredeti ítélkezési tevékenységének megtartása nélkül magasabb bírói feladatok ellátására kirendelt felperes nem vitásan többletfeladatokat látott el az eredeti beosztásától eltérően, amelyért munkajogi értelemben mindenképpen további díjazás: a törvényszéki bírákéval azonos díjazás jár figyelemmel az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér alapelve. A pótlékkülönbözetet azonban a felperes a perrel érintett időszakban nem kapta meg az alperes egyenlő bánásmódot sértő eljárása miatt, ezért a jogsérelem orvoslása körében helyre kell állítani a már teljesített szolgáltatás és az ellenszolgáltatás egyensúlyát.

[40] Az alperes kimentést tartalmazó érvelése nem fogadható el, a Bjt. ugyanis nem tartalmaz olyan jellegű speciális rendelkezéseket, amelyek kizsorítanák az Mt. 12. §-ában foglalt alapelvi szintű szabályok megfelelő alkalmazását. Következésképpen alapos az egyenlő bánásmód megsértésére alapított kereset, mert az alperes jogszerűtlenül, az egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazás elvét megsértve járt el a perrel érintett időszakban, amikor a felperes részére a kirendelésének időtartamára nem fizette meg a törvényszéki beosztási pótlék és a járásbírói beosztási pótlék közötti különbözetet.

[41] A felperes által eshetőleges tárgyi keresethalmazatban előterjesztett keresetek közül a bérdiszkrimináció miatti elsődleges alapos volt az előzőekben részletezettek szerint, ezért az elsőfokú bíróság mellőzte a másodlagos és harmadlagos kereset részletes vizsgálatát figyelemmel a Pp. 342. §-ának (4) bekezdésére is.

[42] Az Mt. 31. §-a folytán alkalmazandó Ptk. 6:48. §-ának (1) bekezdésén alapul az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettsége.

[43] A felperes teljes mértékben pernyertes lett, ezért az alperes köteles megtéríteni a perindítással felmerült költségét a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján. Perköltségként merült fel a pernyertes felperes oldalán az őt képviselő ügyvéd felszámított [Pp. 81. §-ának (1) bekezdése] díja a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint. Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét a Pp. 512. §-ának (2) bekezdése alapján határozta meg 3 218 176 Ft-ban. Az illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) keresetlevél benyújtásakor

hatályos 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján 193 091 Ft. A pervesztes alperes az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmében személyes illetékmentes, ezért a per tárgyi költségfeljegyzési jogos volta – a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja – miatt meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad a Pp. 102. §-ának (6) bekezdésére figyelemmel.

[44] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását és a felperes kötelezését a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. §-ának (4) bekezdése szerint 271 159 Ft + áfa (344 372 Ft) ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

[45] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a hivatkozott jogszabályokat helytelenül értelmezte és emiatt helytelen következtetésre jutott.

[46] Magyarország Alaptörvényének 28. cikkében foglalt objektív teleologikus értelmezési kötelezettség szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatos értelmezésében nyilvánvalóvá tette, hogy a bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél a saját függetlenségével. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes és nem fér össze a jogállamiság alapelveivel {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [23]}. Ha az ítélkezési hatalom közvetlenül átveszi a jogalkotás funkcióját, akkor ellentétbe kerül a hatalommegosztásnak az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdésében rögzített elvével {lásd például 11/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [27]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [40]; 15/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [46]}. Más megfogalmazással: a bíróságnak nincsen lehetősége arra, hogy egy egyértelmű, értelmezési mozgásteret nem engedő jogszabályi előírással ellentétes döntést hozzon, ahogy döntésével nem is egészíthet ki jogszabályi előírásokat.

[47] Az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a Bjt. egyértelmű megfogalmazásán, szűkítette annak értelmezési keretét, ezzel relativizálva a norma félreérthetetlen jelentését, kiüresítve annak lényeges tartalmi szegmensét.

[48] Az Alkotmánybíróság szerint, mivel a bírák javadalmazásáról a Bjt. rendelkezik és a Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése alapján a bírót hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő, függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg, ezért a bírói javadalmazás a Bjt. értelmében a méltányos díjazáson túl a függetlenséget is hivatott biztosítani, következésképpen a bírákat megillető javadalmazás a bírói függetlenség részét, annak egyik elemét képezi [4/2014. (I. 30.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor e határozatában éppen a Bjt. kiemelkedő szerepét szem előtt tartva mutatott rá arra, hogy a Bjt. és az Mt. relációjában az Mt. csupán kiegészítő, kiegészítő szabályokat tartalmaz, és nem lehet e kiegészítő szabályoknak olyan értelmet tulajdonítani, amely alapján a Bjt.-ben megállapított főszabály kiüresedik.

[49] A Bjt. 222. §-ának (1) bekezdése – mely az Mt. egyes szabályainak mögöttes alkalmazását rendeli el – kimondja, hogy a bírák szolgálati viszonyára az e törvényben nem szabályozott kérdésekben többek között az Mt. 12. §-át megfelelően alkalmazni kell. Ezen rendelkezés szerint tehát elsődleges feltétel az Mt. alkalmazhatósága szempontjából, hogy csak akkor kell figyelembe venni az Mt. vonatkozó jogszabályhelyét, ha a Bjt. az adott

kérdést nem szabályozza, további feltétel, hogy az Mt. hivatkozott rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

[50] Az elsőfokú bíróság jogi érvelése az egyenlő bánásmód alkalmazása szempontjából téves, mivel az Mt. 12. §-át a fentiek szerint csak olyan esetben lehet figyelembe venni, amikor a Bjt. nem tartalmaz konkrét rendelkezést az adott kérdésben, így az Mt. 12. §-ában foglaltak alkalmazása nem automatikus. Adott tényállás és az alkalmazandó norma függvényében sor kerülhet az alapelv tételes alkalmazására is. Amennyiben az alapelvek a norma egyes jogszabályi helyeiben realizálódnak, akkor csak az vizsgálható, hogy az adott norma konkrét jogszabályi helye sérelmet szenvedett-e, azaz nem lehet megkerülni a konkrét jogszabályi helyet és közvetlenül az alapelvre alapítani a sérelmet. Előállhat azonban az a helyzet is, hogy az adott tényállásra nincs konkrét jogszabályi hely, ekkor vizsgálható közvetlenül, hogy az adott cselekmény vagy mulasztás nem ütközik-e valamelyik alapelvbe. Jelen esetben az adott tényállásra – a bíró javadalmazásának megállapítására – a Bjt. kógens rendelkezéseket tartalmaz, ami következik a törvény indokolásából is.

[51] A kirendelés szabályait a Bjt. 31-33. §-ai tartalmazzák, amelyek alapján járásbíróvási bíró törvényszékre történő kirendelése esetén a bíró beosztása továbbra is járásbíróvási bíró, a törvényszékre történő kirendeléssel ugyanis a kirendelt bíró a törvényszékre nem kerül beosztásra, így törvényszéki beosztási pótlék nem állapítható meg a részére. Az idézett rendelkezések szerint a kirendeléssel a szolgálati hely változik, a bíró beosztása nem. A Bjt. nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy a járásbíróvásról a törvényszékre történő kirendelés esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója a kirendelés helye szerinti beosztási pótlékot állapítson meg a kirendelt bíró számára.

[52] A Bjt. 168. §-a és a 176. §-ának (1)-(2) bekezdései határozzák meg azt, hogy a bíró részére milyen összegű illetmény állapítható meg. Az illetmény meghatározása a bíró beosztásához igazodik, így a bírót alapilletmény és a beosztása szerinti illetménypótlék, illetve pótlékok illetik meg, de a Bjt.-ben nem nevesített pótlék nem határozható meg a részére. A Bjt.-nek a bíró illetményét meghatározó rendelkezései nem tartalmaznak arra vonatkozóan szabályokat, hogy a más bíróságra történő kirendelés esetén milyen javadalmazás állapítható meg a kirendelt bíró részére. Az Mt. 12. §-ában rögzített alapvető rendelkezés pedig a perbeli esetben nem írhatja felül a Bjt. bírák javadalmazásra vonatkozó kógens rendelkezéseit.

[53] A felperes a törvényszékre nem beosztott, hanem kirendelt bíró, ebből következően nem a foglalkoztatás határozatlan vagy határozott időtartamának van jelentősége, hanem a kirendelés tényének. A járásbíróvási bíró részére a Bjt. fent hivatkozott rendelkezései értelmében kirendelés esetén is a járásbíróvási pótlék állapítható meg beosztási pótlékként, mivel ez a pótlék az adott bíró beosztásához igazodik és kirendelés esetén a bíró beosztása nem változik.

[54] A törvényszék elnöke mint a munkáltatói jogkör gyakorlója az illetmény meghatározásakor kizárólag a Bjt. vonatkozó rendelkezései alapján állapíthatja meg a bíró illetményét. Az illetményről rendelkező okiratban a javadalmazás megállapításakor a munkáltatói jogkör gyakorlója kizárólag a Bjt.-ben szereplő jogcímeket, azaz az alapilletményt, továbbá a Bjt.-ben meghatározott pótlékokat állapíthatja meg. A Bjt. 173. §-ának nyelvtani értelmezése szerint a beosztási pótlék járásbíróvási bírónál egyértelműen 20%, azaz e szakaszban meghatározottak szerint a bíró beosztásához igazodik a beosztási pótlék. A felperes a kirendelés alatt is járásbíróvási bírónak minősül abban az esetben is, ha a törvényszékre rendelik ki, ettől eltérő mértékű pótlékot a munkáltató nem állapíthat meg jogszabályi felhatalmazás hiányában.

[55] A beosztás és a kirendelés egymástól lényegesen eltérő intézkedés, eltérő feltételeknek kell fennállnia ahhoz, hogy a bíró beosztható legyen az adott szolgálati helyre.

A két jogintézmény alapjaiban eltérő, emiatt az ezzel összefüggő javadalmazás feltételei sem lehetnek azonosak.

[56] A Bjt.-nek az illetmény összetételére és a beosztási pótléokra vonatkozó speciális rendelkezései olyan kógens szabályokat tartalmaznak, amelyek nem teszik lehetővé az egyenlő bánásmódra, a bérdiszkriminációra történő hivatkozást. A Bjt. és az Mt. relációjában, amennyiben a Bjt. speciális rendelkezéseket tartalmaz és az alperes megítélése szerint a beosztási pótlék pontosan ilyen kógens szabály, akkor az megelőzi az Mt. rendelkezéseit. Az elsőfokú bíróság nem adta indokát az Mt. alapelvi rendelkezésének alkalmazhatóságán túl, hogy a Bjt. illetmény megállapítására vonatkozó kógens szabályai miért nem alapozzák meg az eltérő bánásmódot.

[57] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak helyes indokai alapján, valamint az alperes marasztalását a perköltségében.

[58] Érvelése szerint nem vitatott tény, hogy egyrészt a felperes a kirendelésének ideje alatt összehasonlítható helyzetben volt a törvényszéken dolgozó, oda beosztott bírókkal, másrészt a felperes által valószínűsített védett tulajdonságok. Az alperes fellebbezése azon az egy gondolaton nyugszik, hogy az Mt. 12. §-a irreleváns a jelen jogvita szempontjából, mivel kizárólag a Bjt. 173. §-a alapján kellett volna eldönteni a jogvitát. Az alperes szerint hiába ítélik a felperes több mint hat éve a törvényszéken, részére a Bjt. 173. §-a alapján akkor is a járásbírói pótlékot kell megfizetni, mert a felperest pro forma nem beosztották, hanem csak kirendelték a törvényszékre.

[59] A Bjt. 173. §-ában foglalt rendelkezést a bírók szolgálati jogviszonyát átható alapelvekre és a bírók tényleges helyzetére tekintettel kell értelmezni. Ezen alapelvek közé tartozik az egyenlő munkáért egyenlő bér (Bjt. 222. §-a és Mt. 12. §-a), illetőleg a bírói függetlenség elve (Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése) is.

[60] Az alperesnek annyiban kétségtől van, hogy a Bjt. nem tartalmaz tételes rendelkezést arra nézve, miszerint a járásbírói jogkör gyakorlója a kirendelés helye szerinti beosztási pótlékot állapítson meg a kirendelt bíró számára. A Bjt. 222. §-a ugyanakkor kimondja, hogy a bírók szolgálati viszonyára az e törvényben nem szabályozott kérdésekben az Mt. 12. §-át kell megfelelően alkalmazni. Abból a megállapításból tehát, hogy egy kérdés megítélésében a Bjt. rendelkezéseit kell alkalmazni, logikailag éppen az következik, hogy a jogalkalmazás során az Mt.-nek a Bjt. által alkalmazni felhívott rendelkezéseit, köztük az Mt. 12. §-át is alkalmazni kell.

[61] Az alperes a fellebbezésében olyan többlettartalmat tulajdonít a Bjt. 173. §-ának, amivel az kétségtől nem rendelkezik. Az, hogy a felperes törvényszékre való kirendelésének ideje alatt nem lett volna jogosult a törvényszéki bírókat megillető beosztási pótlékra, semmilyen módon nem következhet a Bjt. 173. §-ából. A Bjt. 173. §-a egész egyszerűen nem szabályozza a kirendelt bírónak járó beosztási pótlék kérdését; arról ugyanis nem rendelkezik, hogy milyen mértékű beosztási pótlék jár a felsőbb bíróságokra kirendelt bírónak. Az alperes viszont a Bjt. 173. §-ának tulajdonított, nem létező többlettartalomra hivatkozva figyelmen kívül hagyja Bjt.-ben és a Bjt. 222. § által alkalmazni felhívott, az Mt.-ben szereplő, a felperes és általánosságban a bírók javadalmazására vonatkozó alapelvi rendelkezéseket.

[62] Az alperes hibás jogértelmezése alapvető jelentőségű, hiszen a Bjt. explicit rendelkezése hiányában pontosan ezen alapelvi rendelkezések értelmezésével válaszolható meg az a kérdés, hogy milyen mértékű beosztási pótlék járt a felperesnek a törvényszéki kirendelés ideje alatt. A bírók javadalmazásának meg kell felelnie többek között a bírói

függetlenség (Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése) követelményeinek és az egyenlő munkáért egyenlő bér elvének (a Bjt. 222. §-án keresztül alkalmazandó Mt. 12. §-ának (3) bekezdése).

[63] Amennyiben a bírák javadalmazását rendező tételes szabályok nem szabályoznak világosan valamely kérdést, az adott kérdés megítéléséhez – az alapelvek hézagkitöltő funkciójára tekintettel – segítségül kell hívni a Bjt. alapelvi rendelkezéseit, továbbá az Mt. releváns, a Bjt. által alkalmazni felhívott szabályait. A bírói javadalmazással kapcsolatos kérdéseknek csak így adható koherens és alkotmányos értelmezés, amely megkülönböztetésmentes és biztosítja a bírói függetlenséget.

[64] A Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy a bírót hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő, függetlenségét biztosító javadalmazás illeti meg. Ez a rendelkezés tehát garanciális követelményként rögzíti, hogy minden bíró az általa elvégzett feladat súlyának megfelelő javadalmazásban részesüljön. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírók megfelelő javadalmazása függetlenségük biztosítására hivatott, következésképpen az a bírói függetlenség részét képezi, a Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése ezen alkotmányos követelmény jogszabályi leképeződése. A bírói függetlenség elvével ellentétes eredményre vezetne az a jogértelmezés, amely lehetővé teszi, hogy a magasabb fokú bíróságra kirendelt bíró alacsonyabb illetményben részesüljön, mint a magasabb fokú bíróságra beosztott bírák. A bírók javadalmazása ugyanis a bírók (anyagi) függetlenségét és ezen keresztül pártatlanságát hivatott biztosítani, amely nemcsak a bíró saját függetlenségéhez való joga, hanem a felek tisztességes eljáráshoz való jogosultsága szempontjából is alapvető követelmény. A bírói illetményrendszerben éppen ezért van közjogi normákkal meghatározva, hogy meghatározott beosztási fokozattal, adott hatáskörű bíróságon és ahhoz igazodó felelősségi szinten ítélkező bírák milyen mértékű illetményre jogosultak. A Bjt. 173. §-ának kizárólag úgy adható helyes értelmezés, ha a bérpótlékfizetési kötelezettség szempontjából „törvényszéki bírónak” tekintjük azokat a törvényszékre kirendelt bírókat is, akik ítélkezési tevékenységüket de facto a törvényszéken végzik az oda beosztott kollégáikkal – feladataik és felelősségük alapján – azonos munkát végezve.

[65] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kirendeléssel a bírakat adott esetben eredeti (beosztásuk szerinti) ítélkezési tevékenységüktől teljesen eltérő munkavégzésre jelölik ki. Ennek nyomán megalapozottan vonta le azt a következtetést, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló törvényszéki elnök a kirendelt járásbíró magával a kirendelés tényével lényegében ideiglenesen beosztja a törvényszékre. A felperes magasabb szintű fórumra való kirendelésével a beosztása de facto megváltozott, hiszen éveken keresztül folyamatosan, napról napra a törvényszéken dolgozott, ítélkezett, és minden gyakorlati szempontból nézve törvényszéki bíróként funkcionált a kirendelésének időtartama alatt. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a Bjt. 173. §-ában rögzített beosztási pótlékok sávos mértékét a kirendelt bíró esetén akként kell értelmezni, hogy a magasabb ítélkezési szintre történő kirendelés idejére a teljes mértékben a felsőbb bírósági szinthez tartozó feladatokat ellátó bíró jogosult az eredeti beosztására és a magasabb bírói beosztásra irányadó pótlék különbözetére.

[66] Kizárólag ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési sztenderdeknek. A jogalkotónak bizonyosan nem lehetett az a célja, hogy a bírókat az általuk ténylegesen elvégzett munkáért járó ellenértéknél alacsonyabb mértékű javadalmazásban részesüljenek. Éppen ellenkezőleg: a jogalkotó a Bjt. megalkotásával a bírói függetlenség alkotmányos elvének érvényesülését kívánta biztosítani, amelynek értelmében a bíró javadalmazása az általa (ténylegesen) végzett tevékenység súlyához igazodik. A Bjt. preambuluma maga is visszautal az Alaptörvény 25-28. cikkeire. A felperes álláspontja szerint nem létezik olyan ésszerű, erkölcsös, az egyenlő emberi méltóság és a bírói

függetlenség elvével összeférhető jogértelmezés, amely megtiltaná, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bér elve érvényesüljön a bírói szolgálati jogviszony tekintetében is.

[67] Az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogértelmezés felel meg az Mt. 12. §-ának (3) bekezdésében támasztott „egyenlő munkáért egyenlő bér” követelményének, valamint a bírói függetlenség elvének is, mivel ez a jogértelmezés biztosítja, hogy a törvényszéken határozott idejű kirendelés folytán dolgozó bírák azonos ellentételezésben részesüljenek, mint a törvényszékre beosztott, velük azonos, törvényszéki ítélkezési munkát végző társaik. Ez a jogértelmezés biztosítja továbbá azt is, hogy a felperes a Bjt. 35. §-ának (4) bekezdésével összhangban hivatása méltóságának és felelőssége súlyának megfelelő, függetlenségét biztosító javadalmazásban részesüljön.

[68] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a Bjt. nem tartalmaz olyan speciális rendelkezést, ami kizorítaná az Mt. 12. §-ának alapvető szabályainak megfelelő alkalmazását. Az alperes azon, fellebbezésben megismételt hivatkozása nem felel meg a valóságnak, miszerint a Bjt. 173. §-a ilyen speciális, az Mt. 12. §-a követelményeinek meg nem tartására feljogosító rendelkezéseként szolgál, az ellentétes a Bjt. normaszövegével. A Bjt. 222. §-ában foglalt rendelkezés ugyanis a Bjt. hatálya alá tartozó szolgálati jogviszonyban kifejezetten alkalmazni rendeli az Mt. 12. §-át.

[69] A felperes egyebekben visszautalt a perben tett valamennyi korábbi nyilatkozatára és kérte azok figyelembevételét.

[70] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében továbbra is fenntartotta álláspontját.

[71] Az ítéltábla a fellebbezést alaptalannak találta, aminek elbírálása során nem lépte át a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátait (Pp. 370. §-ának (1) bekezdése), olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést ugyanis, amely erre okot adott volna, nem észlelt (Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései).

[72] Előrebocsátja az ítéltábla: a felperes fellebbezési ellenkérelmének volt olyan része, amelyet az ítéltábla nem vehetett figyelembe a másodfokú eljárás során. A felperes ugyanis a fellebbezési ellenkérelmében visszautalt az elsőfokú eljárásban tett valamennyi korábbi nyilatkozatára, kérve azok figyelembevételét is. Ahogy azonban azt a Kúria már többször is kifejtette: a Pp. 371. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a fellebbezésben szövegesen körül kell írni azt az eljárási vagy anyagi jogszabálysértést, amin a fellebbezés alapul, ez határozza meg ugyanis a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének terjedelmét (pl.: Kúria Pkf.II.24.839/2019/3. számú határozatának [7] pontja, Pf.VI.24.583/2022/2. számú határozatának [15] és [20] pontjai). Mindezt tehát egy korábbi beadványra történő visszautalással nem lehet teljesíteni (pl.: Kúria Pfv.IV.20.829/2022/6. számú határozatának [26] pontja), mert az parttalanná tenné fellebbezést, és megakadályozná azt, hogy a másodfokú bíróság minden kétséget kizáróan megállapíthassa a felülbírálati jogkörének határait (Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.428/2022/8. számú határozatának [30] pontja). Ugyanez igaz a fellebbezési ellenkérelemre, amiért az abban visszautalás szintjén hivatkozott korábbi beadványok, valamint az azokban foglalt érvelések és indítványok nem minősültek a fellebbezési ellenkérelem részének.

[73] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, abból megalapozott jogi következtetésre jutott, amelynek indokait is maradéktalanul osztotta az ítéltábla, s mindössze a fellebbezésben írtak miatt mutat rá az alábbiakra:

[74] Az elsőfokú bíróság jogkérdésben foglalt állást, s a fellebbezés is kizárólag ezt támadja: tekinthető-e a Bjt.-nek az illetmény összetételére és a beosztási pótléokra vonatkozó speciális rendelkezései olyan kogens szabályoknak, amelyek nem teszik lehetővé

az egyenlő bánásmódra és a bérdiszkriminációra történő hivatkozást, s azok ezáltal megelőzik-e az Mt. rendelkezéseit is.

[75] A Bjt. 222. §-ának (1) bekezdése a bírák szolgálati viszonyára az e törvényben nem szabályozott kérdésekben kifejezetten alkalmazni rendeli többek között az Mt. 12. §-át, ami előírja az egyenlő bánásmód követelményének megtartását a munka díjazásával kapcsolatban. Alaptalan ezért az alperes fellebbezésben is megismételt hivatkozása, hogy az Mt. 12. §-ában foglaltakat megelőzik a Bjt. illetményre vonatkozó kógens szabályai, ezért az nem alkalmazható, s emiatt ne lenne vizsgálható az egyenlő bánásmód követelményének megtartása a bíró ítélkezési tevékenységével összefüggő díjazással kapcsolatban.

[76] Az alperes a fellebbezésében megismételte a hivatkozását a 4/2014. (I. 30.) AB határozatra, amivel összefüggésben az ítélőtábla visszautal az elsőfokú ítélet indokolásának [40] bekezdésére írtakra, az ott kifejtett állásponttal ugyanis maradéktalanul egyetért.

[77] Megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság az Ebktv. 8. §-ának r) pontjával összefüggésben, hogy a felperesnek a határozatlan idejű bírói szolgálati viszonyától függetlenül a kirendelése idejére a foglalkoztatási jogviszonya akként értelmezendő, hogy az határozott időtartamra szól (egy-egy évre), és ezzel összefüggésben részesült kedvezőtlenebb bánásmódban, mint a törvényszékre határozatlan időre beosztott bíró kollégái.

[78] A Bjt. 173. §-ának (1) és (2) bekezdéseiből ugyanis nem vonható le olyan következtetés, hogy a felperes kirendelt járásbíróként a magasabb beosztással és ezáltal nagyobb felelősséggel járó kizárólagos törvényszéki szinten történő ítélkezésének az idejére ne lett volna jogosult a beosztási helye: a járásbíróági szint, és a tényleges munkavégzési helye: a törvényszéki szint közötti beosztási pótlék-különbözetre.

[79] Helytállóan jutott arra a következtetésre is az elsőfokú bíróság, hogy munkajogi értelemben a Bjt. szerinti kirendelés a bíró beosztásától eltérő, ideiglenes és határozott ideig tartó, adott esetben az eredeti ítélkezési tevékenységétől teljesen eltérő munkavégzésre történő kijelölés, „átmeneti jellegű beosztás”. A felperes vonatkozásában munkáltatói jogkört gyakorló törvényszéki elnök a Bjt. 26. §-ának (1) bekezdése szerint jogosult a törvényszékre történő beosztásra, míg a Bjt. 31. §-ának (1) bekezdése alapján jogosult a járásbíróságról a törvényszékre történő kirendelésre. Ezen két szabály együttes értelmezése alapján kimondható, hogy a munkáltatói jogkört gyakorló törvényszéki elnök a kirendelt járásbíró magával a kirendelés tényével lényegében ideiglenesen beosztja a törvényszékre. Emiatt és a Bjt. 32. §-ának (2) bekezdésére is figyelemmel a Bjt. 173. §-át a kirendelt bíró esetén úgy kell értelmezni, hogy a magasabb ítélkezési szintre történő kirendelés idejére a kizárólag a felsőbb bíróági szinthez tartozó feladatokat ellátó bíró jogosult az eredeti beosztására és a magasabb bírói beosztásra irányadó pótlékok különbözetére a tényleges feladatellátás idejére, ez felel meg ugyanis a Bjt. 35. §-ának (4) bekezdése szerinti, a felelősség súlyának megfelelő javadalmazásnak.

[80] Önmagában abból a körülményből, hogy a Bjt. a kirendeléssel összefüggésben eltérő illetményre (pótlékra) vonatkozó szabályt nem tartalmaz, még nem következik annak kizártsága. Itt szükséges rámutatni, hogy e tekintetben a fellebbezés ellentmondásos volt: annak [13] bekezdése szerint az Mt. 12. §-át csak olyan esetben lehet figyelembe venni, amikor a Bjt. konkrét rendelkezést az adott kérdésben nem tartalmaz, azaz az alperes sérelmezte az Mt. 12. §-ának alkalmazását a perbeli jogvita elbírálása során, ugyanakkor a fellebbezése [16] bekezdésében maga ismerte el, miszerint a Bjt. nem tartalmaz rendelkezést arra nézve, hogy a járásbíróságról a törvényszékre történő kirendelés esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója a kirendelés helye szerinti beosztási pótlékot állapítson meg a kirendelt bíró számára.

[81] A felperest úgy rendelték ki évről-évre, több éven keresztül magasabb bírói feladatok ellátására, hogy nem tartotta meg az eredeti ítélkezési tevékenységét, azaz vitán felül többletfeladatokat látott el az eredeti beosztásához képest. Ezért mindenképpen további díjazás illeti meg, ami az ő esetében a törvényszéki bírókéval azonos beosztási pótlák figyelemmel az egyenlő értékű munkáért egyenlő bér alapelve.

[82] Az alperes azzal, hogy a járásbírói és törvényszéki beosztási pótlék-különbözetet nem fizette meg a felperesnek a kirendelés tartamára, megsértette az egyenlő bánásmód követelményét, amiért megalapozottan kötelezte őt beosztási pótlékok különbözetének megfizetésére az elsőfokú bíróság. Ezzel az álláspontjával nem egy egyértelmű, értelmezési mozgásteret nem engedő jogszabályi előírással ellentétes döntést hozott, azzal nem is egészített ki jogszabályi előírásokat, ahogy a jogalkalmazása során a jogszabályok szövegét nem azok céljával és az Alaptörvénnyel ellentétesen értelmezte, ellenkezőleg, ez az értelmezés felel meg az Alaptörvény 28. cikkében megfogalmazott erkölcsös és gazdaságos célnak, a józan ész szempontjának.

[83] Mindezek miatt megalapozottan marasztalta az elsőfokú bíróság az alperest a kereseti követelésben, amiért az ítéltábla annak helyes indokai mentén helybenhagyta az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[84] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a pereszes alperest kötelezte a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése értelmében a pernyertes felperes perköltségének megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja és a (4) bekezdése alapján a fellebbezett érték 5%-ában (+áfa-ban) határozta meg.

[85] A fellebbezési illeték összege 257 454 Ft az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerint. A költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. §-a (1) bekezdésének d) pontja alapján a per tárgyi költségfeljegyzési jogos volta folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad a pereszes alperes személyes illetékmentessége okán [Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja].

Debrecen, 2026. február 24.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke, Dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, Dr. Riczu András sk. bíró